
Torma András szakmai, tudományos és oktatási tevékenységének méltatása

„Cito pede labitur aetes.”

Egy kicsit nehéz elhinni, de igaz: Torma András hatvanöt éves lett. Nemes hagyomány a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán, hogy egy ünnepi tanulmány-kötet kiadásával köszöntik a munkatársak, pályatársak azt a kollégát, akinek a születésnapjára a hatvanötös (vagy esetenként a hetvenes) szám díszleg. Most sincs ez másképp. A jelen kötet Torma András, a közigazgatási jog professzorát hivatott köszönteni a 65. születésnapja alkalmából.

Torma András 1956. február 12-én született Nagykállón. Az alap- és középfokú tanulmányait a szülővárosában végezte, érettségi vizsgáját 1974-ben szerezte meg. Még abban az évben sikeres felvételi vizsgát tett Szegeden, a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán, de az egyetemi tanulmányait csak az – akkor még kötelező – egy éves sorkatonai szolgálatának a letöltése után kezdhette meg, 1975-ben. A „summa cum laude” minősítésű diplomáját 1980-ban vehette át, majd a boldog szegedi diákevek után észak felé vette az irányt. Pályakezdő jogászként a Borsodi Erdő-és Fafeldolgozó Gazdaságnál helyezkedett el Miskolcon. Nagy valószínűséggel nem találta elég nagy kihívásnak sem az erdészek, sem pedig később a vendéglátósok jogi ügyeinek az intézését, mert 1982-től már az államigazgatásban dolgozott. Miskolc Megyei Jogú Város Tanácsánál, jogi főelőadói beosztásban bontogatta szárnyait.

Ebben az időszakban azonban más fontos dolog is történt Miskolcon, nevezetesen az Egyetemvárosban. A Nehézipari Műszaki Egyetemen 1981-től megindult a jogászok képzése, és az alapító atyák olyan, stabil oktatói gárdát próbáltak létrehozni, amelyik hosszú távon is megoldást jelent a kar jövője szempontjából. A képzés megindulása után nem sokkal lerakták annak az épületnek az alapjait is, amelyik az első olyan volt Magyarországon, ami már a tervezőasztalon is jogi kar néven szerepelt. Az épületet 1984 őszén adták át, és az Államtudományi Tanszék akkori vezetője, Kalas Tibor úgy gondolhatta, hogy ha a színvonalas képzéshez a tárgyi feltételek már maradéktalanul rendelkezésre állnak, akkor a legfőbb ideje, hogy fiatal, ambiciózus oktatókat toborozzon. Első lépésként áthívta a tanácstól Torma András, akit nem nagyon kellett csábítani, mert egyrészt az egyetemi oktatói munka sokkal izgalmasabbnak tűnt a jogszabályi hierarchiában nem túl magasan elhelyezkedő tanácsrendeletek megalkotásánál, másrészt pedig az egyetem által biztosított előmeneteli lehetőségek tökéletesen egybevágtak a nemrégiben szakvizsgázott jogász terveivel.

Az új munkahelyén Torma Bandi (a fiatal tanársegédet a tanszéken mindenki így hívta) nagy lendülettel vetette bele magát a munkába. Lelkiismeretesen készült az előadásaira és a szemináriumi óráira, bekapcsolódott a tanszéken folyó kutatásokba, de nem feledkezett meg a hallgatókról sem. Vezetője lett a tudományos diákkörnek, és jogász szakestélyt sem nagyon tartottak meg nélküle... Nem kellett sok időnek eltelni ahhoz sem, hogy egy előadáson, magasra emelve, boldogan mutathassa meg és ajánlja az évfolyam figyelmébe első jegyzetét, ami a lakás- és helyiséggazdálkodásról szólt. Az 1988-ban történt adjunktusi kinevezése azt bizonyította, hogy jönnek a sikerek (főleg akkor, ha az ember tesz is értük), ezért elérkezettnek látta az időt, hogy nekikezdjen a kandidátusi értekezésének a megírásához. Az értekezésének sikerrel történő megvédését követően 1993-ban az állam- és jogtudományok kandidátusa fokozatot szereztte meg. Az oktatói és vezetői munka mellett mindig szakított időt arra, hogy aktívan vegyen részt a szakmai-tudományos közéletben, hogy tudományos cikkeket írjon, és arra is, hogy kapcsolatot építsen ki külföldi egyetemekkel.

Torma András szépen haladt előre az egyetemi hierarchiában is. Rövidebb-hosszabb ideig a ranglétra szinte minden fokán elidőzött, aztán haladt tovább. Lehetőleg előre. 1994-ben egyetemi docenssé nevezték ki, és ettől az évtől lett az Államtudományi Intézet igazgató-helyettese is. 1995-től ő vezette hosszú éveken át a Közigazgatási Jogi Tanszékét is. 2002-ben habilitált, majd 2003-ban egyetemi tanárrá nevezték ki. 2004-től lett a kar dékán-helyettese, majd 2008-tól ő lett az Államtudományi Intézet igazgatója is. Ezekben az években több ízben előfordult, hogy dékán-helyettesként levelet írt az ÁTI igazgatójának, azaz saját magának. 2012-ben újabb lépés következett a ranglétrán, ő lett a kar dékánja. Ebben a felelősségteljes beosztásban azonban nem töltött el sok időt. 2013-ban nyújtotta be a rektori pályázatát, majd augusztus 30-án a köztársasági elnök kinevezte a Miskolci Egyetem rektorává. Ezt a tisztséget 2020-ig töltötte be.

Több mint három és fél évtizede oktatja karunkon a közigazgatási jogot, a jogi informatikát, a szervezési-vezetési ismereteket, a közigazgatás-technológiát, a közigazgatási szakmenedzsmentet, a közigazgatás-elméletet és gondoskodik arról, hogy a hallgatók előtt mindig ismert legyen a „tanszéki helyes álláspont”. Folyamatosan részt vesz a főiskolai, az egyetemi, a posztgraduális és a doktori képzésben, ennek során hallgatók ezreit vizsgáztatta már le. Több tucatnyi alkalommal, 6 egyetemen volt a doktori bizottság, illetve habilitációs bíráló bizottság tagja. Folyamatosan részt vesz a doktori képzésben a Miskolci Egyetemen, és korábban részt vett a Pécsi Tudományegyetem és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem doktori képzésében is.

Publikációinak száma több százra tehető. Ezek között található magyar nyelven 2 monográfia, 30 könyvrészlet, 110 tanulmány, 80 egyetemi/főiskolai tankönyv/jegyzet részben önállóan, részben pedig társszerzőkkel, idegen nyelven pedig 4 tankönyv és 13 tanulmány. A tudományos előadásainak a száma közel 200, ebből 14 idegen nyelven hangzott el. A tudományos közéletben is jelentős szerepet játszik. Tagja egyebek mellett az MTA köztestületének, az Európai Jogakadémiának, a Magyar Közigazgatási Karnak, a Jogi Informatikai Társaságnak, továbbá több magyar és külföldi szakmai folyóirat szerkesztőbizottságának.

Censora a Jogi Szakvizsga Bizottságnak, valamint a Közigazgatási Szakvizsga Bizottságnak.

Oktatói és tudományos munkásságát több ízben is elismerték. Az egyetemi kitüntetések mellett az oktatási miniszter 2010-ben a Nagy Tibor Gyula-díjat adományozta az ünnepeltnek, 2012 -ben pedig a Magyar Érdemrend tisztikeresztjét kapta meg.

Az eredmények számbavétele után feltétlenül szólni kell még valamiről. Sikereket csak akkor ér el az ember, ha ehhez rendelkezésére áll a biztos családi háttér. Felesége, gyermekei és unokái jelentették - és jelentik - azt a gondoskodó, támogató közeget, ahol megpihenhet egy fárasztó nap után, és erőt gyűjthet a soron következő feladathoz. Köszönet illeti ezért őket.

Kedves Bandi! Munkatársaid, pályatársaid és hallgatóid nevében köszöntelek a 65. születésnapod alkalmából. Kollégáid, barátaid és tisztelőid a jelen kötetben megjelenő tanulmányaikkal fejezik ki a jókívánságaikat. Fogadd hát tőlünk szeretettel ezt a könyvet! Élteszen az Isten!

Miskolc, 2021. február 12.

Nyitrai Péter